

אנה הרמן

6 שירים

מהמ

אָבֶל דּוֹקטוֹר לֹא מִתְחַרֵּז עִם כָּלוּם
... רַק דּוֹקטוֹר עִם דּוֹקטוֹר
דֵּן פִּגִּיס

אָמַרְתִּי שִׁיּוֹרֵד לִי דָם, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
יּוֹרֵד לִי דָם מִכָּל חֲרִי, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
אָמַרְתִּי שְׂמוֹתֵי קָרֵב, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
שְׂמַעְתִּי צַעֲקוֹת עוֹרֵב, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
אָמַרְתִּי: עוֹד מֵעַט אָמוֹת, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
גִּלְגָּל רֵאשִׁי הָיָה שְׂמוּט, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
הָיִיתִי אֲכוּלֵת יְאוּשׁ, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
הַמּוֹת כְּמוֹ זְמִזְמוֹם יְתוּשׁ, כְּשֵׁאתָ אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
חֹזֵר וְאֵת דְּמֵי סַחֲט, וְאֵת אָמַרְתָּ מֵהֶמָּה
אָבֶל מֵהֶמָּה אֵינְנוּ מִתְחַרְזֵי עִם שׁוֹם דְּבָר
הַמֵּיִם בָּאוּ עַד הַנֶּפֶשׁ וְעַד הַצְּוֹאֵר
אָבֶל מֵהֶמָּה אֵינְנוּ מִתְחַרְזֵי עִם כָּלוּם רַק מֵהֶמָּה
עִם מֵהֶמָּה

(אָמַרְתִּי שִׁישׁ לִי יוֹם הַלֵּדָת
וְאֵת לֹא אָמַרְתָּ לִי מִזֵּל טוֹב
אָבֶל לֹא נָתַתְּ לִי כְּדוֹר
וְלֹא מִפֶּת חֲשַׁמֶּל
וְהָרִי גַם זֶה טוֹב).

המוטו לקוח מן השיר "דוקטור", בתוך: דן פגיס, "כל השירים" (הקיבוץ המאוחד ומוסד ביאליק, 1991), עמ' 331.

Little Girl Blue

אני – על חבל דק בין סודותי לגלויים –
הולכת כמו שכל הנחלים הולכים לים.
ראשי הולך אחורה אל עיניך התכלות;
חלמתי שטבעתי בלי יכלת לעלות.
לפני שנים רבות מעל למטתי תליתי
תמונה של התאבדות בנסח פרה־רפאליטי –
זעה קרה ממצח הירח הכסוף
ומות מלבלב בין קני הגמא והסוף –
בנחל הירק שבציור ההוא אופליה
פרחה על פני המים והמות כה יפה לה.
וכמו ילדה מול ים לילי כחל של פיקסו
ראיתי נחל מכסה סודות כמוסים מנשוא.
קפצתי אל המים וקפצתי אל ספת
הפסיכואנליזה, ואתמול לדרום צרפת
נסעתי, ולא אראה אותך עד ערב יום ראשון.
הדלת נעולה. אינני יכולה לישן.
נסעתי לדרום צרפת, ולא נותר לי שום מקום
לחזור אליו, ומסביבי טובב עולם עקם.
אני הופכת את ראשי, וקיר לבן מופיע
במקום ראשי, כמו קערה שנהפכה על פיה.
דברתי כבר כל כך הרבה ואת אולי לאה.
עכשו חדר ריק והאמבטיה מלאה.
אני נכנסת לאמבטיה וגופי נחבט
מסוף המים הירקרקים שבאמבט
ועד סופם, ואין במים אף טפת אמפתיה –
זאת הסבה שג'ניס ג'ופלין מתה באמבטיה.
במים אין טפת אמפתיה וראשי שמוט –
זאת הסבה שבאמבטיה גם אני אמות.

תרדמה נקשרה על ראשי הנוסעים קוירי עכביש
 וחיל יפה-תאר ישב בגבעול המדים המביש,
 בפניו הסמוקות ובינות לשמורות עפעפיו לבלבה
 השנה כנפתחת לה תחת עלי הכותרת של ורד,
 וחלום שכמס האדים והלך ברקמה החורת
 של עורו, והיה בו דבר ערפלי מלהיות תאוה.
 וראשו הצונח של נער נגע לחיל בכתף,
 ראש רפה שחזר ונפל על כתפו כענן מלטף.

והנער שנים וחזר על כתפו לא יכול לא לתת את
 כף ידו הכבדה ככרזל על צפור זכרותו הרוטטת
 כאומר לשחרר את צפור חלמו הגדולה מן הכלוב.
 ושעה שהנער נגן במבוישי החיל כמו בחמת
 חלילים, החיל התערסל באותה מנגינה מנחמת
 ופניו הקמוצים נפתחו כנצן העומד בלכלוב.
 והנער נגע בפנים הפורחים מגבעול שתמיד
 לא פריץ מתוכו אלא דם וקלוח עופרת משמיד.

וריאציה על שיח העגבניות

בְּקִיץ הָרְפָאִים הַמְתַאבֵּר הַיָּא
גִּלְתָּה שְׁשִׁיחַ הָעֵגְבָנִיּוֹת
כְּמוֹ שְׁלַל עֵינַיִם אֲדָמוֹת מִבְּכִי
נִפְקַח מִן הָעֶפֶר וְשָׁב לְהִיּוֹת

לְהֵלֵם אֲדָמָדָם וְחִמְצָמִץ.
מִתַּחַת לְקִלְפוֹת הַמַּסְמִיקוֹת
אֲגִרֹף הַזְמַן הִירְקָרִק קָמִץ
אֵת כָּל הַיְלָדוֹת הַמְתַאֲפָקוֹת

מִלְהִשְׁתִּין כָּל יוֹם בְּבֵית הַסֵּפֶר
אוּ בְמוֹשָׁב שֶׁל מְכוֹנִית זָרָה.
וְהֵן – כְּדוּרִיּוֹת שֶׁל דָּם וְסֵתֶר –
הִרְאוּ לִי אֵת הַדְרֵךְ חֲזָרָה.

כִּי כָל עֵגְבָנִיָּה הִיא שְׁלִפּוּחִית
הַשְׁתָּז שְׁמֵהֲתַאֲפָקוֹת שְׂרָפָה לִי
עַד שֶׁהַפְרִיָּדָה מְחַצֵּת זְכוּכִית
עֵבָה בֵּין כָּל דְּבָר חוּדֵר וּפְאֵלִי

וּבֵין יְלָדָה צוֹעֶדֶת עִם יְלָקוּט
אָדָם כְּמוֹ כְּבֵד הַסּוּדוֹת בְּלֵב.
הַשִּׁיחַ שֶׁפָּקַע כְּהַתַאֲפָקוֹת
הִרְאָה לִי אִיךָ הַבְּכִי מְלַבֵּלֵב.

שני שירים מתוך "ספר השעות"

1. סבסטיאן

כָּךְ מְצִיֵּרֵת הַתְּבַגְרוֹת שֶׁל נֶעֶר
שְׁחֻבְרִיו קָשְׂרוּהוּ אֶל הָעֵץ
וְנִעוּרָיו עָבְרוּ עָלָיו כְּתַעֲר.
הַמּוֹן אָדָם לֹועֵג לוֹ וְנוֹעֵץ:
כָּךְ מְצִיֵּרֵת הַתְּבַגְרוֹת שֶׁל נֶעֶר.

וְהַהֲמוֹן נוֹעֵץ בּוֹ אֶת חֲצָיו.
אֶת קְדֻרוֹתוֹ מִטֵּר חֲצִים פּוֹצֵעַ.
וְהַבְּדִירוֹת פּוֹרְחַת כְּמוֹ חֶצֶב.
וְהַבְּדִירוֹת פּוֹרְשֵׁת אֶת חֲצִיָּהּ
וְהַהֲמוֹן נוֹעֵץ בּוֹ אֶת חֲצָיו.

הַנְּעָרִים אָמְרוּ: זֶה תַעֲלוּל.
צִיָּרָה פֶּה הַתְּמוּנָה הַמְדֻקָּת
שֶׁל חֲלוּזוֹן יוֹצֵא מִן הַשְּׁבִלּוּל
וְדָם מְקוֹנֵכֵית בְּדִירוֹת זוֹעָקָת.
הַנְּעָרִים אָמְרוּ: זֶה תַעֲלוּל.

זֶה גּוֹרְלוֹ שֶׁל נֶעֶר מִתְּבַגֵּר:
לְהִיּוֹת רְצוּעַ בְּכַפֵּר הַקֶּרֶת.
בְּכִיו יוֹרֵד כְּמוֹ גֶשֶׁם עַל גְּרָגֵר
שְׂרִיקַת הַנְּעָרִים הַמְּנַכֶּרֶת.
זֶה גּוֹרְלוֹ שֶׁל נֶעֶר מִתְּבַגֵּר.

2. מריה, ישו ומלאכים

הַיְלֵד מְשַׁחַק עִם מְלֹאכֵיו
וְכוֹכְבִים דּוֹלְקִים בְּשָׁמַי בֵּית-לֶחֶם
וְהַצְּלִילִים בְּפִיו שֶׁל כָּל כּוֹכֵב –
צְלִילֵי זָהָב בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךְ – הֵם
הַיְלֵד מְשַׁחַק עִם מְלֹאכֵיו.

הַיְלֵד בְּחִיקָה שֶׁל הַמְּדוּנָה
שׁוֹלֵחַ כַּף צַחְרָה אֶל כַּנְף-מְלֹאךְ.
אֶהְבֶּתָּה עוֹטֶפֶת כְּמוֹ בְּדוּנָג
אֶת תִּלְתְּלָיו. הוּא לֹא מִבֵּית בָּה, אֶךְ
הַיְלֵד בְּחִיקָה שֶׁל הַמְּדוּנָה.

עַל פְּנֵי שְׂדֵת-הָעֵץ כְּבֻשָׁה וְשָׂה
וְהַכְּבֻשָׁה לְשָׂה הַקֵּט נוֹשֶׁקֶת
בְּעֵין כַּה אוֹהֶבֶת. מָה עוֹשָׂה
לִי עֵמֶק מִבְּטָם כְּבוּשֵׁה-הַשֶּׁקֶט.
עַל פְּנֵי שְׂדֵת-הָעֵץ כְּבֻשָׁה וְשָׂה.

שִׁיעֶמְדוּ שָׁם זֶה מוֹל זֶה לְנֶצַח
בְּחִיק מִבְּטָ זֶרֶח וְרֹטֵב.
שִׁיעֶמְדוּ כְּמוֹ נְשִׁיקָה בְּמִצַּח,
כְּמוֹ לְחַשׁ הַשְּׂבָעָה שֶׁל לִילָה טוֹב.
שִׁיעֶמְדוּ שָׁם רַק שְׁנִיָּהֶם לְנֶצַח.